T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018/68
KARAR NO : 2018/154
KARAR TR: 26.03.2018

ÖZET : 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile geminin seferden men edilmesine ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde, İDARİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : A. Denizcilik Turizm İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. Ç. V.
Davalı : Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Vekili : Av. A. S.

O L A Y : İstanbul Liman Başkanlığı'nın 24.7.2015 gün ve 1287 sayılı İdari Yaptırım Kararı ile, TCSG-312 Komutanlığınca, 24.6.2015 tarihinde, saat 09:45 sıralarında,Beşiktaş önlerinde 41 02,71 K-029 01,84 D mevkiinde yapılan denetimde, donatanı A. Denizcilik Turizm İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin olduğu AK… isimli geminin, 25.11.2014 tarih ve 15774 sayılı İstanbul Liman Başkanlığının uyarı yazısı olmasına rağmen fribord çizgisini aşarak aşırı yükleme yaptığının tespit edildiği, davacının bu davranışı ile 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 2. maddesi ile yürürlüğe girmiş olan Limanlar Yönetmeliğinin 8. maddesinin birinci fıkrasını ihlal ettiğinden bahisle,davacının Limanlar Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca, 8.000 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ve geminin seferden men edilmesine karar verilmiştir.

Davacı vekili, idari yaptırım kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 7. İDARE MAHKEMESİ: 29.2.2016 gün ve E:2015/1731, K:2016/335 sayı ile, 618 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına ve seferden men kararlarına karşı hangi yargı koluna başvurulacağına ilişkin bir hüküm bulunmaması nedeniyle, 5326 sayılı Kanun uyarınca davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

İSTANBUL 9. SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 9.6.2016 gün ve D.İş:2016/2354 sayıyla; 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesine göre idari para cezası yanında idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin 27.7.2016 tarihinde İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliğine vermiş olduğu dilekçesi ile,adli ve idari yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurulmasını talep etmesi üzerine, önce sehven Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, daha sonra İstanbul Bölge Adliye Mahkemesine gönderilen dava dosyası, İstanbul 7. İdare Mahkemesinin 8.1.2018 tarih ve D.İş:2016/2354 sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş olup, 25.1.2018 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 26.03.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği

kuşkusuzdur.

İdari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak, davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, idari yargı dosyası sureti de temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi .

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Limanlar Yönetmeliğinin 8. maddesinin birinci fıkrasının ihlal edildiğinden bahisle, 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile geminin seferden men edilmesine ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

618 sayılı Limanlar Kanunu'nun11. maddesinde, "İşbu Kanun ile ikinci maddede mezkûr nizamnamelere muhalif hareket edenlere liman başkanı tarafından beşyüz Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir" denilmiş; 2. maddesinde, "(Değişik: 16/7/2008 - 5790/15 md.) Türkiye limanlarına girip çıkan bütün gemiler ve deniz araçları bu Kanun hükümlerine tabidirler. Limanların sınırları ile kamu limanlarının yetki alanlarını belirleyen deniz koordinatları, limanlara gelen gemilerin ve gemi dışında kalan her türlü deniz aracının liman içinde seyir, demirleme, rıhtım ve iskelelere yanaşma, şamandıralara bağlama ve buralardan ayrılmalarında uyulacak kurallar ile ticaret eşyası, patlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddelerin boşaltma ve yükleme yöntemini, yer ve zamanlarını, gemilerin limanda kalabilecekleri süreleri, çevre kirliliğinin önlenmesi ile limanda düzen ve disiplinin sağlanmasına ilişkin diğer hususlar Denizcilik Müsteşarlığınca çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almıştır.

31.10.2012 gün ve 28453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Limanlar Yönetmeliği" nin, "Dayanak" başlıklı 3. maddesinde,"(Değişik:RG-20/10/2015-29508) Bu Yönetmelik, 14/4/1341 tarihli ve 618 sayılı Limanlar Kanunu, 10/6/1946 tarihli ve 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2, 9, 10, 11, 12 ve 28 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.";

"Limanda Seyir Emniyeti" üst başlıklı "Genel esaslar" başlığı altında düzenlenen 8. maddesinde ise," (1) Liman idari sahasında seyreden, kıyı tesisinde bulunan veya demirde bekleyen gemi ve deniz aracı ile kıyı tesisi ilgilileri ve diğer ilgililer; bu Yönetmelik ile ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleri çerçevesinde seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyetine yönelik olarak liman başkanlığınca verilen talimatlara uymakla yükümlüdürler.

(……)" denilmiş;

"İdari yaptırımlar" başlıklı 39. maddesinde, "(1) Liman idari sahasında bulunan gemi, deniz araçları, kıyı tesisleri ve diğer tüm ilgililer bu Yönetmelik ve seyir, can, mal, çevre güvenliği ve emniyetini temin etmeye yönelik diğer mevzuatın gereklerini yerine getirir. Bu Yönetmelik kapsamında uymakla yükümlü olduğu kuralları ihlal edenlere, ya da seyir, can, mal, çevre güvenliğini ve emniyetini temin ile ilgili diğer mevzuat hükümlerine aykırı hareket edenlere, 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 618 sayılı Kanun ve 4922 sayılı Kanun uyarınca idari yaptırım uygulanır.

(2) Liman sahasında oluşabilecek çevre kirliliğine, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine ya da seyir, can, mal, çevre güvenliğini ve emniyetini temin ile ilgili diğer mevzuat hükümlerine aykırı hareket edenler; liman başkanlığı ya da liman başkanlığı tarafından yetkilendirilmiş olan denetim personelinin düzenleyeceği tespit tutanağı neticesinde, yirmi dört saat içinde liman başkanlığına davet edilir ve alınan idari yaptırım kararı ilgiliye tebliğ edilir.

(4) Tespit tutanağı, idari yaptırım kararı ve tebligat usulleri 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre tanzim edilir.

(5) Denetleme sonunda durumu mevzuat hükümlerine uygun olmayan gemi ve deniz araçlarına, eksikliklerini giderinceye kadar seferine müsaade edilmez.

(6) Liman başkanlığı tarafından 655 sayılı KHK'nin 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirlenen yetkiye dayanarak 34 üncü maddenin;

a) Üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkrasına aykırı hareket edenlere 20.000 TL,

b) Yedinci fıkrasına aykırı hareket edenlere 30.000 TL,

idari para cezası verilir.

(……)"hükmü yer almıştır.

Bu haliyle, 618 sayılı Kanun'da idari para cezasına ve seferden men kararına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiş;

Anılan Kanun'un birinci maddesinde, "Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,

b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,

c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,
d) İdari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,
e) İdari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,

Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır"denilerek Kanunun amaç ve kapsamı belirlenmiş;ikinci kısmında yer alan 32 ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dışında kalan çeşitli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörülmüştür.

AynıKanun'un 2. maddesinde, "kabahat" deyiminden, kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı; 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların "idari para cezası" ve "idari tedbirler"denibaret bulunduğu; "idari tedbirler"in de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu belirtilmiş;

"Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde ise, "(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;
a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,
b) İşyerinin kapatılması,
c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,
d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır." denilmek suretiyle belirli bir süre için kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması konusunda geçici istisna getirilmiştir.

Bu durumda, belirli bir süre verilmeden, geminin süresiz seferden men edilmesine ilişkin kararın, idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir işlem olduğu ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirli bir süre için kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı hususu da dikkate alındığında; geminin seferden men edilmesine ilişkin olarak açılan davaya bakma görevi idare mahkemesine ait olmaktadır.

Diğer yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre,Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 618 sayılı Limanlar Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari para cezasının yanısıra idari yargının görev alanına giren kararın (geminin süresiz seferden men edilmesi) da verildiği ve dava konusu edildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanunun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değer-lendirildiğinde, 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile geminin süresiz seferden men edilmesine ilişkin karara karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 7. İdare Mahkemesi'nce verilen 29.2.2016 gün ve E:2015/1731, K:2016/335sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, İstanbul 7. İdare Mahkemesi'nce verilen 29.2.2016 gün ve E:2015/1731, K:2016/335 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.03.2018 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye

Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT